

עבירת קבלת דבר במרמה

מרמה היא טענה עובדתית שקרית. כידוע, דבר שקר כשלעצמו אינו מהווה עבירה פלילית. אולם, כאשר השקר מוביל לפגיעה ברכושו של אדם אחר הרי שמתעורר לחיים האיסור הפלילי. לפיכך, קבלת דבר במרמה הוא כל מצב בו אדם טוען טענה עובדתית שקרית, אם ביודעין ואם במחדל, לצורך הפקת טובת הנאה כלשהיא. למשל: קבלה למקום עבודה מכוח מצב עובדתי שקרי או זיוף מסמכים לצורך זכייה במכרז עסקי. עבירת קבלת דבר במרמה עשויה להיות מכוונת לא רק לפגיעה בקניין, אלא גם לפגיעה בגוף האדם, כגון: אינוס במרמה. החוק קובע עונשי מאסר בפועל של 3 עד 5 שנים לעובר העבירה. עו"ד אסף דוק מסביר על יסודות עבירת קבלת דבר במרמה ומרכיביה.

מהי מרמה?

מרמה היא טענה עובדתית שקרית. כידוע, אמירת דבר שקר כשלעצמה אינה מהווה עבירה פלילית. אולם, כאשר טענה עובדתית פוגעת ברכושו של אדם אחר, בגופו, בחירותו ויוצא באלה - הרי שאז מדובר במעשה פלילי שלצדו סנקציה עונשית.

יסודות עבירת קבלת דבר במרמה

מאוד מפתה לקבל דברים שלא התאמצנו לקבלם ובמרבית המקרים כאשר מצליחים להשיג זאת בייחוד בדרכים מניפולטיביות ואפלות, מאמינים כי אם "זה היה בשקט" סביר להניח שלא ניתפס וזה יוחלק. לדוגמא, אדם המקבל חלקת אדמה שלא ע"פ חוק ואמות המוסר המקובלות, יכול בנקל למצוא את עצמו כחשוד בעבירת קבלת דבר במרמה ותהה הסיבה לכך אשר תהה.

סעיף 415 לחוק העונשין קובע מרמה מהי כך: "מרמה - טענת עובדה בעניין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל-פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת". כלומר, כדי לבצע עבירה של קבלת דבר במרמה על האדם **לטעון טענה כוזבת ביודעין**. מכאן, יוצא איפוא שכאשר אדם אינו יודע כי הטענה שטען כוזבת הוא לא עובר כלל על החוק ולא ניתן יהיה להרשיע אותו בעבירה של קבלת דבר במרמה.

עבירת קבלת דבר במרמה מתייחסת לניצול לרעה של המרמה לצורך הפקת טובת הנאה, והיא כוללת כל טענה עובדתית שקרית מנקודת מבטו של טוען הטענה ואין זה משנה אם המרמה נעשתה במכוון או במחדל בדרך של העלמת מידע רלוונטי על-פי דין או חוזה (בהקשר זה ראו ע"פ 1726/91 דגני נ' **מדינת ישראל** וכן ע"פ 3363/98 **קניאז'ינסקי נ' מדינת ישראל**).

היסוד העובדתי הנדרש בעבירה זו הוא קבלת דבר בפועל כתוצאה מפעולת המרמה, לרבות נכסים מוחשיים, נכסים שאינם מוחשיים, זכויות או טובות הנאה מכל סוג שהוא. כלומר, לא ניתן יהיה להרשיע אדם בעבירה של קבלת דבר במרמה אלא אם כן יוכח קשר סיבתי ממשי בין פעולת המרמה של אותו אדם לבין קבלתו את "הדבר" מידי המרומה. כמו כן, על המרמה להיות טענה עובדתית ולא טענה אחרת שיש בה משום הבעת דעה אישית או סברה.

דרישת היסוד הנפשי בעבירת קבלת דבר במרמה הינה מודעות להתנהגות, לנסיבות ולאפשרות גרימת התוצאות. היסוד הנפשי ניתן להוכחה גם בדרך של שימוש בחזקת העיוורון המכוון וגם בדרך של שימוש בחזקת כלל הצפיות.

מה העונש הצפוי לעובר עבירה של קבלת דבר במרמה?

סעיף 415 לחוק העונשין קובע כי העונש הצפוי לאדם שהורשע בעבירה של קבלת דבר במרמה הוא עד 3 שנות מאסר. במידה והעבירה בוצעה **בנסיבות מחמירות** הענישה יכולה להגיע לעד 5 שנות מאסר.

הנסיבות המחמירות אינן מנויות בחוק אלא נקבעות על-פי מידה והיקף נסיבות ביצוע העבירה.

אילו מעשים ייחשבו כקבלת דבר במרמה?

עבירות קבלת דבר במרמה יכולות להביא לפגיעה כלכלית, פיזית ונפשית עצומות לאדם הבודד ולעיתים אף לציבור כולו, ראו לדוגמא את "פרשת הבנק למסחר", ו"פרשת חפציבה". בשונה מעוקץ או הונאה רגילים בה מתגלים הדברים במהרה על-ידי הקורבנות, כאן נמשכת פעולת המרמה לאורך תקופה ארוכה יחסית וכאשר "מתפוצצת" פרשה זו או אחרת, ממדיה נחשפים כמפלצתיים וחמורים הרבה מעבר לכל פרופורציה אפשרית וביטויה המשפטי זוכה לביקורת חריפה יותר מצד גורמי האכיפה והחוק.

אם נרד לעומקה של הפרשנות המשפטית למונח "קבלת דבר במרמה", נוכל לראות כי המחוקק מתייחס לקבלת דבר פיסית שהושג שלא בדרכים נקיות, כמו אדמה, כסף, רכוש, מטלטלין ועוד. על פי ההלכה המשפטית כיום, אין הכרח כי "דבר" יהיה דבר מה חומרי. קרי, הכוונה היא לכל דבר המביא להנאה, או נותן סיפוק, בין אם נפשי ובין אם גופני. בנוסף, "דבר" יכול להיות הישג או יתרון שלא נובע רק מאינטרס כלכלי רכושי אלא גם קיום יחסי מין שנעשו מרצון, אך לא ביושר. אם כך, קבלת דבר במרמה היא מצב שבו אדם טוען טענה כוזבת, מתוכננת מראש במטרה להשיג טובת הנאה או חפץ במרמה, גם אם הצד המרומה כלל לא נפגע עקב כך.

הוגש נגדכם כתב אישום בגין קבלת דבר במרמה?

עבירת קבלת דבר במרמה הינה עבירה מורכבת ביותר אשר ראויה להיבחן היטב על-ידי עורך דין פלילי מנוסה מתחום [עבירות מרמה והונאה](#). במידה וזומנתם לחקירה פלילית או נאשמתם בעבירת קבלת דבר במרמה פנו ללא דיחוי להתייעצות עם עורך דין פלילי מומחה לעבירות מרמה בטלפון **052-6885006** או [השאירו פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}